ORAL 12 ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในคลินิกโรคหืด โรงพยาบาลศรีสะเกษ

รวิวรรณ คำนนท์ สุทธินันท์ เอิกเกริกและกฤษฎา บูราณ งานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก กลุ่มงานเภสัชกรรม

หลักการและเหตุผล ผู้ป่วยมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสารภูมิแพ้และสิ่งแวดล้อมมากกว่าคนปกติ ในประเทศไทยมีอุบัติการณ์โรคหืดในผู้ใหญ่ร้อยละ 6.8 และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากการสำรวจในประเทศไทยพบว่าผู้ป่วยโรคหืดร้อยละ 14.8 มีอาการหอบรุนแรงต้องเข้ารักษาตัวในโรงพยาบาล และราว 1 ใน 4 ของผู้ป่วยต้องขาดงาน และมีคุณภาพชีวิตต่ำ แสดงให้เห็นว่าโรคหืดได้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตคนไทยมาก และพบว่าค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้ป่วยโรคหืดมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่องบประมาณด้านสุขภาพระดับประเทศการบริการผู้ป่วยที่ต้องเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลทำให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษามาก

วัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์หาต้นทุนและค่าใช้จ่ายในคลินิกโรคหืด

วิธีการศึกษา การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ทำการเก็บข้อมูลย้อนหลังแบบ cross sectional retrospective study โดยเก็บข้อมูลจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในผู้ป่วยที่มารับบริการที่โรงพยาบาลศรีสะเกษ ในระหว่าง 1 ตุลาคม 2560 ถึง 30 กันยายน 2561 จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 813 ราย คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยที่อายุ 18 ปีขึ้นไปวินิจฉัยเป็นโรคหืด รหัส ICD-10 J450-J459 ได้รับการรักษาด้วยยาพ่นติดต่อกัน 3 เดือนขึ้นไป วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในของโรงพยาบาลศรีสะเกษ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel ได้แก่ ข้อมูลต้นทุนผู้ป่วยนอกต้นทุนผู้ป่วยใน และมูลค่ายาคงเหลือของผู้ป่วยแต่ละรายบุคคล ในรูปแบบของต้นทุนเฉลี่ย (เป็นบาท/ราย)

ผลการศึกษา พบว่าอัตราการใช้บริการผู้ป่วยนอก 1.11 ครั้ง/คน/ปี ต้นทุนเฉลี่ยรายละ 2,262 บาท อัตราการเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาล 1.26 ครั้ง/คน/ปี วันนอนเฉลี่ย 5.06 วัน/คน/ปี ต้นทุนเฉลี่ยประเภทผู้ป่วยในรายละ 12,004 บาท โครงสร้างต้นทุนโรคหืดพบว่ามีต้นทุนโดยรวมเท่ากับ 14,383 บาท/คน เป็นค่าบริการผู้ป่วยในร้อยละ 83.46 ค่ายาร้อยละ 12.94 ค่าภาพรังสีร้อยละ 1.79 การให้ออกซิเจนร้อยละ 0.74 ค่าบริการพ่นยาขยายหลอดลมร้อยละ 0.60 และค่าตรวจผู้ป่วยนอกร้อยละ 0.47 ตามลำดับ และมูลค่ายาคงเหลือที่มีมูลค่ามากที่สุด 3 อันดับแรก คือ มูลค่ายา Symbicort คิดเป็นร้อยละ 32.69 มูลค่ายา Berodual MDI คิดเป็นร้อยละ 21.42 และมูลค่ายา Seretide accuhaler คิดเป็นร้อยละ 12.48 ตามลำดับ และมูลค่าที่ประหยัดได้คิดเป็น 2,992 บาท/คน

สรุปและข้อเสนอแนะ ผู้ป่วยนอกมีต้นทุนเฉลี่ยรายละ 2,262 บาท ผู้ป่วยในมีต้นทุนเฉลี่ยรายละ 12,004 บาท คิดเป็นร้อยละ 83.46 ของโครงสร้างต้นทุนโรคหืดทั้งหมด และมูลค่ายาคงเหลือที่สามารถประหยัดได้คิดเป็น 2,992 บาท/คน โดยค่ารักษาพยาบาลของผู้ป่วยในถือเป็นภาระค่าใช้จ่ายทางสุขภาพที่สามารถหลีกเลี่ยงได้รวม ทั้งการเพิ่มบทบาทของเภสัชกรให้มากขึ้นจะช่วยลดอัตราการเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลและลดภาระค่าใช้จ่าย เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับประโยชน์จากการใช้ยาและโรงพยาบาลมีความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้ทางโรงพยาบาลได้ทราบถึงต้นทุนค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปและเป็นแนวทางในการประหยัดต้นทุนต่างๆ หรือเพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายของโรงพยาบาลได้อีกทางด้วย